

Qua ratione stetit olim Libertas
Religionis Evangelicæ, et quæ nunc
illius facies in Polonia?

Olim, in POLONIA, Dignitates omnes et Senatoria Sub-
 tellia, à primis ad imos usque, in secularibus, æquè pate-
 bant Catholicis quam Evangelicis, uti Annales et Acta Pu-
 blica testantur.

Nunc, inde ab Electione Joannis Casimiri Regis
 Dissidentes ab Honoribus Senatorijs et Dignitatibus ma-
 joribus prorsus sunt exclusi, quantumvis nulla Lex
 ea super re lata fuerit.

Olim, unicuique Nobili Evangelico liberum erat, in bonis 2.
 suis Ecclesiam suæ fidei erigere, Ministrum ad peragenda Sa-
 cra pro Arbitrio ritè vocare, Religionis Offià oia, quocumque
 in Ecclesia Evangelica nomine veniant, cum usu Campanarum,
 Administratione Sacramentorum, deductione Funerum, plenissi-
 mæ cum libertate et tuto exequi. Item, vix ulla Ecclesia repe-
 niebatur Evglica, cui Schola cum Discipulis et Ludimagistro
 non esset adjuncta; qualis quidem Libertas adhuc in Majori
 Polonia passim viget. Quir et Romano-Catholici Magnates
 ac Nobiles, pro Subditis quibus gaudebant Evangelicis, in-
 nis et Possessionibus suis, et Templorum et Scholarum con-
 cedebant plenariam facultatem, uti adhuc in Majori Polo-
 nia et Lithvania passim Tempia et Schola sub Catholico
 Patrocinio exstant, Neque ulla Lex in contrarium est lata.

Nunc autem, nullus Nobilium in bonis suis No-
 vam Ecclesiam, de nova radice, excitare audeat: Imò vio-
 lentia Partis adversæ eo usque succrevit, ut ne reparare
 quidem Aedes s. fatiscentes amplius liberum maneat. Lit-
 te verò Catholicis aliquã cum Loci Patrono aut Mini-
 stro suborta, vix aliq̃a terminatur rãone, nisi, ut Mini-
 ster fugere cogatur, Templum vero Evangelicor̃, cum om-
 ni Sacrorum Exercitio in perpetuum tollatur. Schola
 verò, per totam Minorem Poloniam et Russiam ad unã
 ferè exterminatæ sunt omnes. Et ut Ministri super-
 stites omni exuerentur honore, vestitu decenti et Theo-
logico ipsis interdichum, ut cultu à plebejorum vix
se ne vix quidem abhorrente, incedere cogantur.